

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Національного агентства
з питань запобігання корупції

20.11.2020 року № *531/20*

ПОЛОЖЕННЯ

щодо механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено з урахуванням міжнародних актів, а саме Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією, Цивільної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією та вимог Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон).

2. Це Положення регламентує організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення, права та гарантії захисту працівників Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) як викривачів, проведення аналізу та звітування успішності заохочення та формування культури повідомлення.

Національне агентство сприяє повідомленню особами, які мають відомості про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, які стосуються працівників Національного агентства, зокрема:

– членами Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції;

– особами, які перебувають у взаємовідносинах з Національним агентством під час здійснення професійної, господарської, громадської, наукової діяльності тощо.

2. У цьому Положенні термін «повідомлення» вживається у такому значенні: повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону.

II. Мета заохочення та формування культури повідомлення

1. Метою заохочення та формування культури повідомлення є сприяння працівникам Національного агентства у виявленні та повідомленні ними про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених працівниками Національного агентства. Зазначене має викликати повагу до викривачів як частини корпоративної культури Національного агентства та формувати сприятливе середовище для здійснення

повідомлень викривачами, нульову толерантність до корупції серед працівників Національного агентства шляхом розробки цього стандарту.

III. Форми заохочення та формування культури повідомлення

1. Формами заохочення та формування культури повідомлення є:

1) розробка навчальних програм для працівників Національного агентства щодо здійснення повідомлення, прав та гарантій захисту викривачів;

2) розробка навчальних програм для працівників Управління внутрішнього контролю Національного агентства щодо: перевірки та належного реагування на повідомлення; надання працівникам Національного агентства методичної допомоги та консультацій стосовно здійснення повідомлення; співпраці з викривачами; забезпечення дотримання їхніх прав та гарантій захисту, передбачених законом, тощо;

3) створення методичних матеріалів (пам'яток) щодо здійснення повідомлення, прав та гарантій захисту викривачів;

4) перевірка та належне реагування на повідомлення, забезпечення співпраці з викривачами;

5) матеріальне та моральне стимулювання викривачів;

6) проведення просвітницької роботи та комунікаційних кампаній тощо.

IV. Організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення

1. Національне агентство сприяє заохоченню та формуванню культури повідомлення шляхом:

1) послідовної та систематичної роботи щодо запобігання корупції в Національному агентстві;

2) неприпустимості корупційних практик у Національному агентстві;

3) об'єктивного та неупередженого реагування на кожне повідомлення;

4) забезпечення конфіденційності при взаємодії із викривачами;

5) негайного реагування на всі негативні заходи впливу або загрозу їх застосування щодо викривачів;

6) періодичного інформування працівників Національного агентства про усі виявлені факти за повідомленнями працівників, у тому числі важливість їх участі у такому виявленні (за умови дотримання конфіденційності) та конструктивного діалогу із працівниками щодо шляхів попередження таких ситуацій у майбутньому.

2. Працівник Національного агентства, якому стала відома інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених працівником Національного агентства, зобов'язаний негайно повідомити про це Голову Національного агентства та Управління

внутрішнього контролю Національного агентства.

3. Працівник не є викривачем, якщо він повідомить інформацію, що є загальновідомою (відкритою), або відомості, зазначені у повідомленні, не містять фактичних даних, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, інших порушень цього Закону, які можуть бути перевірені.

Відомості про особу, яка здійснила повідомлення, є конфіденційними, навіть у разі якщо вона не є викривачем у розумінні Закону.

Розкриття (розголошення) інформації про викривача заборонено, крім випадків, встановлених законом.

Національне агентство може розголосити інформацію, що міститься у повідомленні, лише у порядку та випадках, передбачених Законом.

4. Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення здійснює Управління внутрішнього контролю Національного агентства шляхом:

1) ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення Національного агентства;

2) якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли через внутрішні канали та регулярні канали, у частині порушень корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону працівниками Національного агентства;

3) постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан і результати розгляду повідомлення;

4) надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;

5) розроблення:

пам'ятки щодо загальних правил етичної поведінки працівників Національного агентства;

пам'ятки працівнику Національного агентства щодо правового статусу викривача, прав та гарантій його захисту;

пам'ятки щодо внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду повідомлень, перевірки та належного реагування на такі повідомлення;

6) розміщення на офіційному вебсайті та інформаційних дошках Національного агентства інформації про внутрішні та регулярні канали для повідомлень;

7) проведення просвітницької роботи та комунікаційних кампаній.

5. Управління внутрішнього контролю Національного агентства вживає заходів щодо захисту працівників Національного агентства, які є викривачами; не менше двох разів на рік проводить навчальні заходи щодо формування культури поваги до викривачів, до яких можуть залучатися в установленому

законодавством порядку представники іноземних спеціалізованих інституцій у сфері захисту викривачів, міжнародні/закордонні експерти. Управління внутрішнього контролю Національного агентства зобов'язане перевіряти кожен факт розкриття або розголошення конфіденційної інформації про особу, що здійснила повідомлення, та вжити заходів щодо притягнення винної особи до відповідальності.

6. Керівник Управління внутрішнього контролю Національного агентства визначає окрему особу, відповідальну за реалізацію повноважень із захисту викривачів.

7. Матеріальне стимулювання (у межах фонду оплати праці та чинного законодавства) можливе за дотримання таких умов:

1) повідомлення скеровано працівником добровільно (тобто особа прийняла рішення без впливу зовнішніх факторів, зокрема проведення стосовно заявника службової перевірки чи службового розслідування тощо);

2) виплата заохочення не спричинить розкриття особи викривача.

V. Права та гарантії захисту викривачів

1. Відповідно до Закону особа, яка є викривачем, має такі права:

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;
- 2) подавати докази на підтвердження своєї заяви (повідомлення);
- 3) отримувати від Управління внутрішнього контролю Національного агентства підтвердження щодо прийняття і реєстрації заяви (повідомлення);
- 4) давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- 5) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- 6) на конфіденційність;
- 7) повідомляти про можливі факти правопорушень без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- 8) у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- 9) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір відповідно до законодавства;
- 10) на винагороду у визначених законом випадках;
- 11) на отримання психологічної допомоги;
- 12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- 13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

2. Крім передбачених законом гарантій захисту викривача, у зв'язку із здійсненим повідомленням Національне агентство додатково вживає заходів для

попередження вжиття будь-яких дискримінаційних заходів щодо викривача, недопущення зміни посадових обов'язків, залякування чи будь-яких інших негативних заходів впливу.

VI. Проведення аналізу функціонування механізмів заохочення та формування культури повідомлення

1. За результатом впровадження Національним агентством системних заходів, передбачених цим Положенням, здійснюється аналіз стану культури повідомлення. Результати аналізу доповідаються Голові Національного агентства.

2. При здійсненні аналізу застосовуються такі індикатори:

- 1) кількість просвітницьких заходів, спрямованих на формування поваги до викривачів;
- 2) кількість працівників, що пройшли навчання;
- 3) кількість методичних та просвітницьких матеріалів;
- 4) кількість повідомлень від викривачів;
- 5) кількість та види застосованих заохочень;
- 6) кількість звернень щодо порушення прав працівників через здійснене повідомлення.

**Керівник Управління
внутрішнього контролю**

Роман Норець